

prof. dr hab. Dariusz Jemielniak
Kierownik katedry MINDS Akademia Leona Koźmińskiego
Faculty associate Berkman - Klein Center for Internet and Society Harvard University
Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk

Złoty Wykład – „Wikimedia, sztuczna inteligencja, dezinformacja”

Dezinformacja, mimo że historycznie zakorzeniona w praktykach tak starych jak propaganda Oktawiana czy średniowieczne plotki, obecnie przybiera nowe formy za sprawą zaawansowanych technologii. Przez wieki, od fałszywych testamentów, przez "żółte gazety" XIX wieku, aż po współczesne fake newsy, dezinformacja służyła manipulowaniu opinii publicznej dla osiągnięcia konkretnych celów politycznych czy komercyjnych.

Współcześnie, zjawisko deepfakes, czyli manipulacji audio i wideo przy użyciu AI, pokazuje, jak łatwo można generować fałszywe informacje, które są trudne do odróżnienia od prawdy. Technologie te umożliwiają kreowanie wiarygodnych, ale fałszywych twarzy, postów, czy nawet całych tożsamości w sieci, co jest szczególnie niebezpieczne w erze, gdzie media społecznościowe mają ogromny wpływ na kształtowanie opinii publicznej.

Przypadek Cambridge Analytica z 2018 roku, gdzie wykorzystano dane użytkowników do targetowania dezinformacji, czy skandal związany z firmą PR rozpowszechniającą fałszywe informacje o szczepionce Pfizera w 2021 roku, ilustrują skomplikowany i często nieprzejrzysty świat współczesnej dezinformacji. W takim kontekście, korporacje, jak Pepsi czy Kellogg, również padają ofiarami lub uczestnikami w rozpowszechnianiu dezinformacji, co wpływa na ich wizerunek i wartość rynkową.

Narzędzia takie jak analiza sieci społecznościowych (Social Network Analysis) oraz metody detekcji botnetów, które sprawdzają równoczesność zachowań, wzajemne wsparcie czy wzorce działania, stają się kluczowe w identyfikowaniu i zwalczaniu dezinformacji. Jednakże, pomimo postępu technologicznego, nadal istotne jest krytyczne myślenie i odpowiedzialne korzystanie z informacji, które mają decydujący wpływ na nasze społeczeństwo i demokrację.

Wikipedia (i inne projekty Wikimedia) są ostatnim bastionem obrony przed zalewem dezinformacji, a jednocześnie są najbardziej narażone przez rozwój LLMów.